

много приселници, та останало все малко, около 10 — 15 кжщи. За своята сигурност селянитъ изградили домове съ зидове здрави, отдолу камени, споени добре съ мартаци, а отгоре долма. Разбира се, по необходимост селцето наредило своя община (задруга) и поставило свои пждари.

Настъпила, обаче, нужда да се опредѣлятъ по-точно границитъ между голѣмитъ села Плаково и Килифарево. Тогава станало дума и за новото селце, което не ще да е имало сигурно и трайно име. Отъ историята на Плаково знаемъ, че по силата на фермана за вакѣфа, землището обгръщало и онова на новата махала. Види се, че махленчанитъ не приемали такова раздѣление, та поискали отъ властѣта наредба да бждатъ признати за отдѣлна община. Тогава турцитъ решили да съставятъ отъ махалата единъ чифликъ (стопанство) и пратили бей, на име *Големанъ*, да уреди чифлика и неговитъ граници.

Така се закрепнала махала *Големановъ чифликъ*, както е станало съ *Федова чифликъ*¹⁾. Понеже общото землище падало къмъ вакѣфа на Старата майка султанка, земята се брояла привилегирована. Беятъ тамъ не се поселилъ, нито турско население се заселило. По-късно 3 турски кжщи били изпратени за нагледници. Турцитъ се бояли за живота си, та за тѣхъ била построена триетажна камена сграда, наречена кулата.

Старини.

Въ околността на селото има нѣколко могили, но нито една не е разкопавана и проучвана. Тѣхната височина е доста голѣма — отъ 3 до 6 метра, а широчината имъ въ диаметръ 50 — 60 метра. Явно е, че нѣкога тукъ сж живѣли траки. Около селото има оброчища отъ незнани времена. Забититъ въ земята камѣни иматъ турски надписи. Едно отъ оброчищата се намира далечъ 300 метра отъ селото. То се ползува съ голѣма почетъ; тамъ принасятъ овни въ жертва, и се посещава твърде много отъ плаковчани. Историята на това черковище, наречено *Кръста*, още не е изучена.

Църква въ Голѣманитъ нѣма. Богомолцитъ ходятъ по служба, вѣнчавка и други трѣби въ Плаково или въ Килифарския манастиръ „Св. Богородица“.

¹⁾ Турцитъ пишатъ „Големанъ чифликъ“ въ книгитъ си. Българитъ пъкъ мислятъ, че когато плаковчани градили новото си село и ужъ плакали, 2 — 3 кжщи киселчовци отъ голѣмство се отдѣлили и се скрили при хѣлма, та не само не плакали, ами се голѣмѣли, та ужъ за това селото се нарекло Голѣмци — Голѣмани.